

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA POPOV c. MOLDOVEI (nr. 1)

(Cererea nr. 74153/01)

HOTĂRÂRE
(Satisfacție echitabilă)

STRASBOURG

17 ianuarie 2006

DEFINITIVĂ

17/04/2006

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Popov c. Moldovei (nr. 1),

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), în Camera compusă din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,
DI J. CASADEVALL,
DI M. PELLONPÄÄ,
DI R. MARUSTE,
DI S. PAVLOVSKI,
DI J. BORREGO BORREGO,
DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dl M. O'BOYLE, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 13 decembrie 2005 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 74153/01) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Serghei Popov („reclamant”), la 28 iunie 2001.

2. Printr-o hotărâre pronunțată la 18 ianuarie 2005 („hotărârea principală”), Curtea a hotărât că a existat o încălcare a drepturilor reclamantului, garantate de articolul 6 § 1 și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, ca rezultat al neexecutării hotărârii din 5 noiembrie 1997 până la 26 mai 2004 (a se vedea *Popov v. Moldova*, nr. 74153/01, 18 ianuarie 2005).

3. În conformitate cu articolul 41 al Convenției, reclamantul a solicitat cu titlu de satisfacție echitabilă 125,689 euro (EUR) pentru prejudiciul material.

4. Deoarece chestiunea privind aplicarea articolului 41 al Convenției în ceea ce privește prejudiciul material nu a fost gata pentru decizie, Curtea a rezervat-o și a invitat Guvernul și reclamantul să informeze Curtea despre orice acord la care ei ar putea ajunge.

ÎN DREPT

5. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare

incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

6. Reclamantul a solicitat EUR 125,689 cu titlu de prejudiciu material suferit ca rezultat al imposibilității de a folosi casa sa și terenul aferent între 5 noiembrie 1997 și 26 mai 2004.

7. El a declarat că ar fi închiriat casa și terenul aferent dacă hotărârea ar fi fost executată la timp, adică imediat după ce a devenit executorie la 5 noiembrie 1997. În susținerea pretențiilor sale, reclamantul a prezentat scrisori din partea câtorva agenții imobiliare, conform cărora chiria pentru un metru pătrat în imobilele din vecinătatea casei sale varia între 3 dolari SUA (USD) și USD 20 lunar. Reclamantul a declarat că el ar fi obținut USD 10 pentru un metru pătrat. El a înmulțit numărul metrilor pătrați cu acest preț și apoi a înmulțit rezultatul cu numărul de luni în care el nu a putut folosi casa.

8. Guvernul a declarat că suma pretinsă de reclamant este excesivă, fără a propune, totuși, o altă sumă care ar fi realistă în opinia sa și fără a contesta prețul chiriei prezentat de reclamant. De asemenea, el nu a contestat suprafața casei. În fine, Guvernul a declarat că *restitutio in integrum* ar fi o satisfacție echitabilă suficientă.

9. Curtea reiterează că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare (a se vedea *Former King of Greece and Others v. Greece* [GC] (satisfacție echitabilă), nr. 25701/94, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc.

10. Curtea consideră că este clar că reclamantul a suferit un prejudiciu material ca rezultat al lipsei controlului asupra casei sale între 5 noiembrie 1997 și 26 mai 2004 (a se vedea *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 71, ECHR 2004-...).

11. Se notează faptul că reclamantul are deja spațiu locativ și că, prin urmare, este rezonabil de presupus că el ar fi încercat să închirieze casa. În ceea ce privește terenul aferent, Curtea nu consideră necesar de a-l lua în considerație, deoarece hotărârea din 5 noiembrie 1997 nu conține nicio referire la el.

12. Curtea consideră rezonabilă ideea generală propusă de reclamant pentru evaluarea pierderilor suferite ca rezultat al casării hotărârii. Totuși, ea nu este gata să accepte suma chiriei lunare de USD 10 propusă de reclamant. Contrar poziției din hotărârea *Prodan v. Moldova* (citată mai sus), prețul pe care se bazează reclamantul nu a fost calculat în baza evaluării casei reclamantului, dar constituie media prețurilor chiriei în

vecinătate, unde, potrivit datelor agențiilor imobiliare pe care se bazează reclamantul, prețurile variază de la USD 3 la USD 20 pentru un metru pătrat. În absența unor probe mai detaliate cu privire la prețurile locale ale chiriei și valoarea proprietății, Curtea va lua ca bază pentru calculul său cel mai mic preț prezentat de agențiile imobiliare, și anume USD 3 pentru un metru pătrat.

13. Atunci când face evaluarea sa, Curtea ia în considerație faptul că reclamantul, în mod inevitabil, ar fi suportat anumite întârzieri în găsirea chiriașilor potriviți și ar fi suportat anumite cheltuieli de întreținere a casei, precum și de plată a impozitelor.

14. Luând în considerație circumstanțele de mai sus și hotărând în mod echitabil, Curtea alocă reclamantului suma totală de EUR 14,840 cu titlu de prejudiciu material suferit până la 26 mai 2004 ca rezultat al neexecutării hotărârii din 5 noiembrie 1997.

B. Dobânda

15. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. Hotărăște cu majoritate de voturi

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 14,840 (paisprezece mii opt sute patruzeci de euro) cu titlu de prejudiciu material, plus orice taxă care poate fi percepută;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

2. Respinge restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 17 ianuarie 2006, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Michael O'BOYLE
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia parțial concordantă și parțial disidentă a dlui Pavlovschi este anexată la această hotărâre.

N.B.
M. O'B.

OPINIA DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI PAVLOVSKI

În calitate de judecător disident în cauzele *Popov v. Moldova* (nr. 1) și *Popov v. Moldova* (nr. 2), eu, de asemenea, nu pot să fiu de acord cu acordarea a ceea ce este descris în hotărâre ca „prejudiciu material”.

Eu nu văd nicio necesitate să repet motivele generale ale dezacordului meu cu privire la constatarea unei violări în cauza *Popov* (nr. 1), care au fost exprimate în opinia mea disidentă cu privire la acea cauză și care, la rândul lor, fac imposibil pentru mine, ca o chestiune de principiu, să fiu de acord cu problema referitoare la satisfacția echitabilă.

În această opinie disidentă, aș dori să declar argumentele mele împotriva atitudinii generale luate de majoritatea în această hotărâre.

Eu am încercat deja să-mi exprim viziunea cu privire la această situație în opinia mea separată în cauza *Prodan v. Moldova*, unde, parțial și în ceea ce privește articolul 41, au fost examinate chestiuni similare, dar observ că există necesitatea unor clarificări suplimentare. Într-o oarecare măsură, această necesitate poate fi explicată prin faptul că reclamantul în cauza *Prodan* a avut o hotărâre judecătorească irevocabilă valabilă în favoarea sa, în timp ce reclamantul în această cauză nu are o astfel de hotărâre, deoarece ea a fost casată prin procedura de revizuire.

Acest lucru mă duce la concluzia că o hotărâre cu privire la satisfacția echitabilă în această cauză este prematură, deoarece procedurile judecătorești naționale nu au fost încă finalizate și noi nu știm ce hotărâre irevocabilă va fi pronunțată de autoritățile judecătorești moldovenești. O astfel de hotărâre este extrem de importantă pentru această cauză.

În opinia mea, importanța hotărârii instanțelor moldovenești pentru soluționarea corectă a acestei cauze constă în faptul că ea ar putea conține o constatare irevocabilă cu privire la principala chestiune, și anume dacă dl Popov:

- (a) este proprietarul apartamentelor pe care el le-a pretins anterior sau
- (b) nu este proprietarul acestora.

Ultima situație ar însemna că el a pretins apartamentele care niciodată nu au aparținut familiei sale, prin prezentarea instanțelor naționale și CEDO a unor informații eronate sau false.

Dați-mi voie să analizez pe scurt ambele scenarii.

1. *Dl Popov nu este proprietarul apartamentelor pe care el le-a pretins*

Dacă se constată că dl Popov nu este proprietarul apartamentelor pe care el le-a pretins, aceasta ar însemna că el nu a fost în drept să închirieze apartamentele (care nu i-au aparținut lui). În consecință, el nu ar fi în drept să pretindă pierderea „beneficiilor așteptate” pe care el se prezumă că le-ar fi obținut prin închirierea apartamentelor în cauză. Pretinzând astfel de „prejudicii”, în mod clar, ar însemna a pretinde o formă de „îmbogățire fără justă cauză”, care nu ar fi niciodată compensate de nicio autoritate

judecătorească din lume, deoarece ar fi în contradicție cu unul din principiile fundamentale ale dreptului civil, care prevede că „**nimeni nu trebuie să obțină un beneficiu din faptele sale ilegale**”.

În această cauză, hotărârea majorității de a-i acorda dlui Popov un „prejudiciu material” în mărime de EUR 14,840 ar însemna, în termeni practici, nu compensații pentru orice „prejudiciu”, dar mai degrabă o formă de compensații pentru „oportunitatea pierdută” de a se „îmbogăți fără justă cauză”.

Poate că cunoștințele mele juridice sunt insuficiente, dar eu niciodată nu am auzit ca o pierdere de a se „îmbogăți fără justă cauză” să fie tratată ca o formă a „prejudiciului material” care trebuie compensat prin intermediul unei hotărâri judecătorești.

Această atitudine, în opinia mea, ar reprezenta o „contribuție” foarte contestată la doctrina dreptului civil și ar deschide hotărârea Curții criticii.

Acționând astfel, majoritatea a deschis din toate punctele de vedere rușinoasa „cutie a Pandorei”; așa cum o văd eu, reclamanții în toate cauzele vor fi în drept de acum încolo să depună pretenții pentru compensarea „pierderilor lor de a se îmbogăți fără justă cauză”.

Eu sper sincer că acesta nu va fi cazul și că, mai devreme sau mai târziu, această idee complet negândită va fi reexaminată și schimbată. Poate autoritățile judecătorești moldovenești vor constata că dl Popov a fost proprietarul apartamentelor în cauză și că, ajungând la această concluzie, ele ne vor ajuta să scăpăm de perspectivele descrise mai sus.

2. Dl Popov este proprietarul apartamentelor pe care el le-a pretins

Dacă se prezumă faptul că instanțele moldovenești constată că dl Popov este proprietarul apartamentelor în cauză, atunci bineînțeles că nu ar fi nicio problemă în ceea ce privește „îmbogățirea fără justă cauză”. În schimb, ar apărea o altă problemă.

Într-o astfel de situație, principala provocare pentru mine ar fi să constat care principii trebuie aplicate – cele ale dreptului delictual sau cele ale dreptului contractual.

Personal, aș fi în favoarea aplicării în această situație a principiilor și criteriilor dreptului delictual, deoarece eu nu văd nicio relație de natură contractuală între dl Popov și Republica Moldova fie în ceea ce privește neexecutarea unei hotărâri judecătorești irevocabile, fie casarea acestei hotărâri judecătorești ca rezultat al procedurii de revizuire inițiate de persoane private. Mai mult, nici dl Popov și nici eruditul său reprezentant nu au pretins vreodată existența unei astfel de relații.

În opinia mea, neexecutarea unei hotărâri judecătorești irevocabile sau casarea acestei hotărâri judecătorești ca rezultat al procedurii de revizuire ar putea fi în schimb văzută ca o „greșeală” comisă de către stat în raport cu dl Popov, iar imposibilitatea de a recâștiga posesia apartamentelor pretinse ar putea fi „văzută” ca un „rău” cauzat intereselor sale legitime. O legătură

cauzală directă între „greșeala” făcută și „răul” cauzat ar putea fi găsită. Astfel, toate elementele clasice ale dreptului delictual ar putea fi văzute în cauza dlui Popov, dacă, bineînțeles, el este proprietarul apartamentelor.

Din păcate, ca și în cauza *Prodan v. Moldova*, majoritatea a preferat să ia o altă atitudine, și anume cea „contractuală”, care este bazată pe folosirea selectivă a regulilor cu privire la încălcarea unui contract într-o situație unde nu sunt examinate drepturi și obligații contractuale.

Concluzia mea că majoritatea și-a bazat hotărârea cu privire la „satisfacția echitabilă” pe o altă idee bazată pe dreptul „contractual” este dovedită prin următoarele argumente.

În paragraful 9 al acestei hotărâri citim:

„Curtea reiterează că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare (a se vedea *Former King of Greece and Others v. Greece* [GC] (satisfacție echitabilă), nr. 25701/94, § 72). **În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc**”.

Ultimul pasaj, și anume că **„...În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc...”**, se aseamănă mult cu versiunea ușor modificată a regulii cu privire la încălcarea contractelor care, în versiunea originală, prevede următoarele: **„...Scopul este de a repune partea lezată în poziția în care el sau ea s-ar fi aflat dacă contractul ar fi fost îndeplinit conform termenilor săi...”**¹

O regulă asemănătoare putem găsi în cartea „Introduction to the law and legal system of the United States”, la subcapitolul „Remedies for Breaches of Contracts”. Citez:

„...Cea mai des întâlnită formă de reparație care este acordată într-un proces cu privire la încălcarea unui contract sunt „prejudiciile compensatorii”. La acest tip de prejudicii, de asemenea, se face referire ca fiind „prejudicii așteptate”, deoarece astfel de prejudicii cer reparația așteptărilor unei părți prin acordarea unei sume de bani care **va repune partea lezată în aceeași poziție în care el sau ea s-ar fi aflat dacă contractul ar fi fost îndeplinit...**”².

(Toate accentuările au fost adăugate).

Existența acestei norme din „dreptul contractelor” poate fi constatată încă în 1854, când Curtea din Exchequer a notat în cauza *Hadley v. Baxendale*:

„...reclamanții sunt în drept să fie repuși în aceeași situație în care ei s-ar fi aflat, dacă marfa comandată de ei ar fi fost livrată la momentul când ea a fost livrată părții greșite; iar suma pe care ei ar fi primit-o la acel moment constituie suma pierderilor suferite ca rezultat al neîndeplinirii de către pârât a contractului...”.

¹ A se vedea: Peter Hay „Law of the United States” (Verlag C.H. Beck, Munich, 2002), pagina 134.

² A se vedea: William Burnham „Introduction to the Law and Legal System of the United States” (West Publishing Co. St. Paul, Minn. 1995), pagina 394.

În același timp, trebuie notat faptul că în aceeași hotărâre (*Hadley v. Baxendale*), Curtea din Exchequer a introdus *conditio sine qua non* suplimentare pentru compensarea așa-numitor „prejudicii așteptate”, și anume:

„...pierderea profitului ... nu poate fi considerată o astfel de consecință a încălcării contractului care ar fi putut fi, în mod echitabil și rezonabil, previzibilă de ambele părți atunci când ele au încheiat acest contract. Deoarece o astfel de pierdere nu a rezultat, în mod firesc, din încălcarea acestui contract, așa cum se întâmplă într-o multitudine de astfel de cazuri care au loc în circumstanțe obișnuite, și nici nu au existat circumstanțe speciale, care poate ar fi făcut această pierdere o consecință rezonabilă și firească a unei astfel de încălcări a contractului adusă la cunoștința părților sau cunoscută de aceștia ...”³.

Începând cu 1854, regula că prejudiciile așteptate ar putea fi compensate în măsura în care ele au fost previzibile la momentul încheierii contractului a devenit un element general recunoscut al teoriei prejudiciilor așteptate⁴.

Recuperarea unor astfel de prejudicii este limitată la pierderile care pot fi constatate cu o „certitudine rezonabilă”.

La fel ca în cauza *Prodan*, reclamantul în această cauză pretinde că, dacă hotărârea ar fi fost executată în mod corespunzător, el ar fi obținut apartamentele. Dacă el ar fi obținut apartamentele, el le-ar fi închiriat, iar dacă le-ar fi închiriat, el ar fi obținut un anumit venit. El a înmulțit numărul de metri pătrați ai suprafeței apartamentelor cu chiria medie lunară pentru un metru pătrat și cu numărul de luni care au trecut.

În opinia mea, nu există o legătură causală directă între faptul neexecutării hotărârii și „prejudiciile materiale” indirecte pretinse de reclamant.

Mai există un alt aspect care merită a fi menționat, și anume că închirierea apartamentelor constituie în Republica Moldova o formă de activitate individuală de antreprenariat care este supusă impozitării. Pentru a îndeplini o astfel de activitate, persoanele trebuie să obțină o licență de antreprenor.

Nu mai este necesar a spune faptul că reclamantul nu a dovedit intenția sa de a închiria apartamentele la orice rată; dosarul nu conține o licență de antreprenor.

În orice caz, pierderile de profit din noile activități de antreprenariat care nu au fost încă demarate, de obicei, nu sunt recuperabile, deoarece ele sunt prea speculative. Partea lezată urmează a fi compensată pentru cheltuielile

³ A se vedea:

www.kentlaw.edu/classes/rwarner/remedies/contract_lawhardley_v_baxendale.htm.

⁴ A se vedea: Peter Hay „Law of the United States” (Verlag C.H. Beck, Munich, 2002), pagina 134.

facute în timpul pregătirii pentru îndeplinirea contractului și asigurarea îndeplinirii parțiale a contractului⁵.

Așa cum am menționat deja, teoria prejudiciilor „așteptate” formează o parte a dreptului contractual, mai exact a celui cu privire la nerespectarea contractelor. Ea este aplicabilă în anumite condiții, prima din ele fiind existența unui contract încheiat în formă scrisă. Prejudiciile „așteptate” care rezultă din încălcarea unui contract încheiat verbal pot fi acordate numai dacă pârâtul a fost de acord cu privire la aceste prejudicii. O altă condiție este că prejudiciile „așteptate” trebuie să fie previzibile, astfel încât să permită părților unui contract să identifice consecințele legale și financiare ale încălcării obligațiilor lor contractuale și să permită părților să decidă ce le este mai convenabil – să continue să suporte cheltuieli suplimentare care să rezulte din îndeplinirea obligațiilor lor contractuale sau să încalce obligațiile lor contractuale și să plătească celeilalte părți compensațiile financiare prevăzute de contract. Astfel, prejudiciile „așteptate” trebuie să fie de o astfel de natură, încât să ofere părților o posibilitate clară de calculare a pierderilor lor financiare în caz de încălcare a contractului.

Nu este necesar a spune că reclamantul nu a informat niciodată autoritățile despre planurile sale de a închiria apartamentele sau despre „prejudiciile” pe care el le-a suferit sau le-a așteptat, astfel nimeni nu poate să confirme caracterul previzibil al pretențiilor sale financiare.

Condițiile descrise mai sus au fost enumerate de Curtea de Apel din Kansas în cauza *MLK, Inc. v. University of Kansas (1997)*:

„...Pentru a recupera prejudiciile rezultate din profitul ratat, profitul ratat trebuia să fie prevăzut la momentul încheierii contractului, el trebuie să rezulte dintr-o încălcare sau terminare a contractului și trebuie să fie dovedit cu o certitudine rezonabilă.

Prejudiciile care rezultă dintr-o încălcare a contractului sunt limitate la acele prejudicii care pot fi, în mod echitabil, considerate ca survenind în cursul obișnuit al lucrurilor sau din însăși încălcarea contractului sau precum, în mod rezonabil, poate fi presupus ca fiind prevăzut de ambele părți ca rezultatul probabil al unei încălcări.

Prejudiciile pretinse care nu au fost rezultatul nemijlocit al unei încălcări a contractului și cele care sunt vagi, neprevăzute și au caracter speculativ nu pot servi ca bază a unei hotărâri.

Prejudiciile care au o bază, la fel ca orice alt tip de prejudicii, trebuie să fie un rezultat nemijlocit al unei încălcări a contractului...”⁶.

Concluzia mea este următoarea: atunci când a folosit în această cauză dreptul cu privire la încălcările contractuale, mai exact, teoria prejudiciilor așteptate, majoritatea trebuia să fi luat în considerație nu numai o regulă, ci

⁵ A se vedea: William Burnham „Introduction to the Law and Legal System of the United States” (West Publishing Co. St. Paul, Minn. 1995), pagina 395.

⁶ A se vedea: *MLK, Inc. v. University of Kansas*
<http://www.kscourts.org/kscases/ctapp/1997/19970228/74515.htm>.

toate regulile relevante, și, în primul rând, regula cu privire la caracterul previzibil al prejudiciilor, ceea ce din păcate, și regret să spun acest lucru, nu a fost cazul.

Îmi cer cu adevărat scuze pentru că am descris în detalii aici unele elemente ale dreptului contractual. Unicul motiv care m-a determinat să reproduc elementele menționate mai sus și regulile cu privire la nerespectarea contractelor (care constituie parte a dreptului contractual) a fost necesitatea de a demonstra pe deplin inaplicabilitatea folosirii lor selective în cauze precum este această cauză.

Astfel, eu consider atitudinea bazată pe dreptul contractual luată în această cauză ca fiind defectuoasă din patru motive principale.

(1) Nu este vorba de drepturi și obligații contractuale între reclamant și stat.

(2) Nu a existat vreodată un contract scris sau verbal între reclamant și statul Republica Moldova.

(3) Chiar dacă este perceptută aici existența diferitor „drepturi și obligații contractuale” care au fost încălcate de către o parte a „contractului” (să presupunem statul Republica Moldova), trebuiau aplicate toate regulile cu privire la încălcările contractuale, nu doar cele care au fost selectate.

(4) Eu am mari îndoieli că teoria „prejudiciilor așteptate” poate fi aplicată în această situație, în care condiția cu privire la caracterul previzibil al prejudiciilor pretinse nu a fost respectată.

Mai există o chestiune pe care eu consider că merită s-o menționez.

Articolul 41 al Convenției prevede că:

„...Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înantelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă...”.

În Convenție nu este spus niciun cuvânt despre compensații pentru „prejudicii”. Convenția operează cu noțiunea de „satisfacție echitabilă”. Eu cred că dacă Camera are dubii cu privire la mijloacele de reparație pentru o violare constatată, cel mai sigur mod de a proceda ar fi de utilizat termenii din Convenție și de evitat folosirea noțiunilor necorespunzătoare și a formulărilor destul de ambigue, precum și a regulilor vagi, care, în opinia mea, sunt în mod clar inaplicabile acestui tip de cauze și pot atrage critici destul de serioase din partea specialiștilor în dreptul civil.

Iată momentele în care eu, în mod respectuos, nu sunt de acord cu colegii mei judecătorești.